

SZENTES ÉS VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Egyévi 2 korona 50 fillér. félévi 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a köziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

Fizetésrendezés és kötelesség.

Szentes város képviselőtestülete, a legutóbb tartott közgyűlésén, rendezte a köztisztviselők fizetését. Rendezte pedig a fizetésnek olyan mértékben való emelésével, mely ha fényes egzisztenciát nem nyújt is a jövőben sem a köztisztviselőknél, de legalább biztosítja fizetésesség megelhetését, az utóbbi években nagyon megdrágult szentesi piacon is. Biztosítja olyan mértékben, hogy a tisztviselő ezután nyugodtan élhet a maga feladatának és hivatalos kötelessége teljesítése közben nem gyötéri a gond, nem bénítja meg munkakedvét és akaraterejét az aggodalom fölött: vajjon a családjának jut-e otthon mindennapra a betevő falat kenyér.

Sem előzetesen, sem utólagosan nem szóltunk eddig hozzá a városi tisztviselők fizetésrendezésének ehhez a kérdéséhez. Előzetesen azért nem, mert vannak kérdések, amelyeknek az előzetes feszegetés inkább ártalmukra, semmint előnyükre van és ilyennek ítéltük ezt a kérdést is. Utólagosan pedig azért nem: mert úgy voltunk értesülve, már közvetlenül a határozat meghozatala alkalmakor, hogy azt föllebezéssel akarják megtámadni és így ebben az irányban sem kívánhattuk közbevetni

azokat a megjegyzéseket, amiket a fizetésrendezés és emelés kérdéséhez fűzni — hirlapírói kötelességünk.

Ma mindezek a tekintetek nem nyugózik le többé szabad mozgásunkat. A határozatot a képviselőtestület közgyűlésének nagy többsége hozta meg, a hozott határozat ellen immár a föllebezést is benyújtották azok, akik abban formálisan útazttak. Elmondhatjuk tehát és el is mondjuk most már a magunk nézetét ebben a fontos kérdésben minden elfogultság nélkül.

Kezdjük azon, hogy helyén valóknak, szükségesnek látjuk-e mi a városi köztisztviselők fizetésének olyatén rendezését, ahogy azt a közgyűlés elhatározta.

E részben álláspontunk nem új keletű. Mindig és minden időben két irányban küzdöttünk a tisztviselői kar kérdésében. Az egyik az volt, mely már jórésben diadalmaskodott is, hogy emelni kell a köztisztviselői erkölcsi és szellemi színvonalát az egyes köztisztviselői állásokhoz kikötött magasabb képzettség biztosítáival, ami lehetetlenné tegye a jövőben azt, hogy kortesszolgálatok jutalmazásaképen, vagy sógor-ság-komasság révén kvalifikáció nélküli egyének juthassanak be felelősséggel terhes köztisztviselői funkciókra. A má-

sik irány pedig az, hogy a köztisztviselők ezen magasabb képzettségét kikötve, egyúttal adjuk meg nekik fizetésük javításában a módot és eszközt is arra, hogy függetlenebbül, anyagi gondoktól menten élhessenek felelőségeterhes feladatuk és kötelességük teljesítésének.

A kvalifikáció kérdésében az új statutum sokat javított a helyzeten, bár még mindig nem olyan mérvű ez a javulás, amint az kívánatos volna. Most a fizetésrendezéssel a másik irányban is diadalt látjuk annak, ami régtől a mi álláspontunk volt. Természetes tehát, hogy mi nyiltnak és határozottan helyén valóknak, szükségesnek tartjuk a városi köztisztviselők most elhatározott fizetés-emelését és természetes, hogy ebben régtől hirdetett elvünk diadalt is látva, ennek a diadálnak igaz szívvel örvendünk.

De ez az örömrünk nem lehet gátja annak, hogy magára a fizetésemelésre meg ne tegyük a magunk észrevételeit városunk és annak népe érdekében. És ez észrevételek során jutunk el a második kérdéshez; vajjon a mai közteherviselés szinte lesújtó nagyságával hogyan tudjuk összeegyeztetni azt, hogy a köztisztviselők fizetésemelését szava-

TÁRKA.

A műdarab.

Írta: Csehov Antal.

Az orosz eredetiből fordította: Zeatkovics Kálmán.*

A hóna alatt szorongatva valamit, a mi a »Berzseveja Vjedomoszti« 220. számába volt begöngyölve, Szmirnov Szása, anyjának egyetlen fia, savanyu arcot vágott és bement a doktor Koselykov dolgozó szobájába.

— Ah, kedves fiatal úr! fogadta az orvos.

— Nos, hogy érezzük magunkat? Mi jót hozott?

Szása egyet rándított a szemével, a szivére tette a kezét és megindult hangon mondta:

— Tiszteltette önt, Nikolajevics Iván, a mama és köszönetét küldte . . . . Én egyetlen

*) Mutatvány a most megjelent Csehov „Tarka történetek”-ből.

len fia vagyok az anyámnak és ön megmentette az életemet . . . kigyógyított egy veszélyes betegségből és . . . nem tudjuk, mivel háláljuk meg ezt önnek.

— Jól van, fiatal úr! — szakította félbe a doktor, ellágyulva a hálától. — Én csak azt tettem, a mit más is megtett volna az én helyemen . . .

— Én egyetlen fia vagyok az anyámnak . . . Mi szegény emberek vagyunk és, természetesen nem fizethetjük meg az ön fáradságát, és . . . ez nagyon bánt bennünket, doktor úr, ámbar, különben, a mama és én . . . egyetlen fia anyámnak, nagyon kérjük, legyen szives elfogadni hálánk jelül . . . ezt a tárgyat, mely . . . nagyon drága tárgy, antique broncból . . . ritka műdarab.

— Felesleges! — ráncolta össze a doktor a szemöldökét. — Nos, mire való az?

— Nem, kérem, ne utasítsa el, morgogta tovább Szása, lefejtve a borítékot. — Ön megérti a mamát és engem, ha vissza-

utasítja . . . Igen szép tárgy . . . antique broncból . . . Megboldogult anyántól maradt ránk és úgy örüztük, mint valami drága emléket . . . Az én papám összevásárolta az antique broncoakat és eladogatta a műbarátoknak . . . Most a mama és én nem foglalkozunk ezzel . . .

Szása kibontotta a tárgyat és ünnepélyesen oda tette az asztalra. Ez egy művészi kivitelű, antique bronze gyertyatartó volt. Egy csoportozatot ábrázolt: az alapzaton két női alak állott. Eva costumében és olyan helyzetben, a minőnek leírásához nincs hely sem a bátorságom, sem a megfelelő temperamentumom. Az alakok kacéron mosolyogtak és egyáltalában olyan kinézésük volt, hogy, úgy látszik, ha vissza nem tartaná őket abbéli kötelességük, hogy fentartsák a gyertyatartót, leugranának az alapzatról és olyan mulatságot rendeznének a szobában, a mire még, kegyes olvasóm, gondolni sem illik.

Ránézve az ajándékra, a doktor, lassú

A legkiválóbb tanárok és orvosok tudóbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugyanint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszűnteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerár: 1 regenkint 4 koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti céggel legyen ellátva!

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc) 54

zatunkkal is elősegítve, ezzel azt a közherviselést is fokozni segítettünk?

Elfogulatlanul igyekszünk erre is megadni a feleletet.

Abban, hogy a köztisztviselők, főleg az előjáróság, — mint ahogy azt a város főjegyzője a fizetésrendezés kérdésének tárgyalása során, egy hozzá intézett kérdésre, a kedélyek megnyugtatósa végett kijelentette — a városi háztartásban alkalmazandó legmesszebb menő takarékoság révén foglalkozni behozni a fizetésemelést többletének vámját, mi a kérdés teljes megoldását nem látjuk.

Takarékosan sáfarkodni a reá bizott közvagyonban: minden viszonyok között kötelessége az előjáróságnak. Kötelessége fizetésemelést éppen úgy, mint a nélkül. S e mellett még mindig áll az, hogy egy város életében, háztartásában a takarékoság elvét sem szabad túlhajtani, mert ami takarékoságnak látszik, voltaképpen sok esetben nem az, hanem igazában csak annak a látszata. Azt meglehet cselekedni egy város életében, hogy — mondjuk 2—3 évre is mesterségesen le lehet szorítani a közkiadásokat, el lehet ütni a nélkülözhetetlenek tetsző beruházások költségeit, — de ez nem takarékoság, hanem éppen ennek az ellenkezője: mert mindezek a manőverek később keservesen bosszulják meg magukat abban, hogy az így leszorított s a városias fejlődés által előbb-utóbb nélkülözhetetlenné váló követelt új intézmények és alkotáskok elementáris erővel, kényszerítő hatalommal követelik a maguk jussát, érvényesülését — és ekkor előáll a közherviselés minden átmenet nélkül való rohamos emelkedésének kényszerűsége, és ekkor az a polgárság, mely jóindulattal, jó akarattal segítette köztisztviselőit rá a tisztességes megélhetésre, megadván nekik az ahhoz való módot a fizetésemeléssel: keserűséggel fog ezek ellen fordulni, akik — megengedjük, jóhiszeműen — de mégis ilyen kátyuba vitték bele városi háztartásunk

szekerét. Ennek a bekövetkezése pedig semmi tekintetben sem kívánatos, sem a köztisztviselők, sem a polgárok érdekében, sem most, sem néhány év múltán.

Senki sem állítja, hogy a tisztviselők fizetésemelése több kiadással nem terheli a város népét. Hiszen az egyszerű számtani művelet dolga, amelyet az elemi iskolás gyermek is képes megfejtetni.

Azt sem mondhatja senki, hogy az így előálló több kiadás olyan jelentéktelen, hogy azt a többletet állandóan és mindenkorra be lehetne hozni az egyszerű takarékoság révén. Annál kevésbé hozható ez be, mert talán azzal is tisztában lehetünk mindannyian, hogy — ha nem is rögtönösen, de rövid időn belül nyomon kell követnie a tisztviselőket fizetésrendezését, a városi szolgák és alkalmazottak fizetésrendezésének is, mert a legnagyobb méltánytalanság volna, ezekről végtelenül megfélekedni.

Mindezek figyelembevételével mondjuk mi, hogy a megtörtént fizetésrendezéssel szemben nem meríti ki a városi tisztviselők, különösen az előjáróság kötelességét teljesen a városi főjegyző által hangoztatott köteles takarékoságnak a legszélsőbb mértékig keresztülhajtott alkalmazása sem. Nem meríti ki már azért sem, mert az — meggyőződésünk szerint — csak ideig-óráig való remédium lehet, de nem végcél, nem eszköze annak, hogy a fizetésemeléssel előálló tehertöbblet ez által állandóan és teljesen ellensúlyoztassék.

Másnemű kötelesség teszi tehát teljesen a kötelességnek azt a láncolatát, melyet a fizetésemelést az előjáróságra hárít. Ez a kötelesség pedig az, hogy a lehető legrövidebb időn belül gondoskodnia kell a közjövödelmek fokozásáról, módokat és eszközöket kell keresnie és találnia arra, hogy a városias fejlődés fentakadása nélkül, a takarékoság elvének erre békítőn ható érvényesülése nélkül is sokajúsítsák a város közbevételeit, hogy a bevételeknek olyan forrásai nyíljanak meg a közpénztár

javára, melyek bőven kárpótolhatnak minden ilyen fizetésemeléssel eredő többlet kiadásért és erre a kiadásra állandó fedezetet is nyújtanak.

A képviselőtestület e végből már régebben küldött ki a maga kebeléből egy bizottságot. Ez a bizottság — tudunkkal — nagyjából már meg is szabta azokat a határokat, amelyeken belül közjövödelmek jelentékeny megnövekedése lehetséges.

Hát most már lásson a komoly dologtevészhez a városi előjáróság mindaz a tagja, akinek ezekkel a kérdésekkel foglalkozni kötelessége. A részletek kidolgozásának munkája az ő feladatuk és kötelességük. Dolgozzanak serényen, fokozott munkakedvvel és ezzel adják bizonyosságát annak, hogy nemcsak kérni, de adni, ellenszolgáltatást nyújtani is tudnak.

Munkájuk gyümölcse, fáradozásuk jutalma legyen ez az ennek révén kivándó közélismerés. Hogy fizetésük emelkedésével arányban megnövekedett és helyes irányba terelődött kötelességérzetük is.

A közigazgatás reformja. Jó, olcsó, formában egyszerű, a nép javát munkáló közigazgatásra van szükségünk. Olyan közigazgatásra, amely nem roska össze saját holt súlyának elviselhetetlen terhe alatt. Közigazgatásra, mely nem merül ki az irkafirkában, hanem gyors és közvetlen cselekvésre kész. Közigazgatásra, amely támasza a népnek, jogos érdekeit istapolója, de nem tartja szabadságnak az anarkiat.

Tiszta Istvan gróf minisztereink nem egyszer fejtette már ki nézeteit a törvényhozó testületben a közigazgatásról. Amiket programszerűen és beszédben mondott, azt akarja most megvalósítani mint belügyminiszter.

A jó, becsület és jogtisztelő közigazgatás kérdéseivel nálunk igen nagy problémák megoldásának a kérdése függ össze. Rossz közigazgatás a legveszedelmesebb és legvéresebb száju nemzetiségi vagy szocialista agitator. Minél egyszerűbb, világosabb, és

mozdulattal megvakarta a füle tövét, egyet krakógolt és határozatlanul kifújta az orrát.

— Igen, a tárgy, tagadhatatlanul, gyönyörű, — mormogta, — de . . . hogy is fejzem ki magam, egy kissé . . . nem irodalmi izlésű. Ez már nem kivagott ruha, de az ördög tudja mi . . .

— Miért?

— Nem csak Szuehoverszki, de maga az ördög sem gondolná ki gyalázatosabb dolgot . . . Hisz az asztalra tenni ilyen phantasmagóriát annyit tenne, mint bepiszkolni az egész lakást!

— Milyen különös szempontból nézi ön, doktor úr, a művészetet! — mondta sérdőve Szása. — Hisz ez műtárgy nézze csak meg! Annyi szépség és művészet van rajta, hogy a lelket áhítatos érzés tölti el és könnyek tolnak a szemébe! Ha az ember ilyen szépséget lát, megfélekedzik minden földi dologról . . . Nézze csak meg, mennyi élet, mily könnyedség, kifejezés!

— Mindent én jól értem, kedvesem, — vágott közbe a doktor, — de hát én családember vagyok, itt szaladgálnak gyermekeim, itt járnak hölgyek . . .

— Természetes, ha a tömeg szempontjából nezauk a dolgot! — mondta Szása — akkor, természetesen mas színben látjuk azt a művészi alkotást . . . De ön, doktor úr, emelkedik a tömeg fölé, annál is inkább mert visszaütésével, mélyen elkésért engem és a mamát is . . . Én egyetlen fia vagyok az anyámnak . . . ön megmentette az életemet . . . Oi odaajándékozzunk önnek a reánk nézve legdrágább dolgot, és . . . én csak azt sajnálom, hogy nincs meg a párja ennek a gyertyatartónak . . .

— Kösönöm, galambom nagyon le vagyok kötelezve . . . Adja át tiszteletemet a mamának, de, biz' Isten, itélje meg, nálam itt a gyerekek szaladgálnak, . . . hölgyek fordulnak meg . . . No, különben, hadd maradjon! Önt nem lehet meggyőzni.

— Nincs is miről meggyőzni! — örvendett meg Szása. — Tegye ön ezt a gyertyatartót ide e mellé a váza mellé. Milyen kár, hogy nincs párja! Milyen kár! No, Isten önnel, doktor úr!

A Szása távozása után, a doktor sokáig nézegette a gyertyatartót, vakarta a füle tövét, és gondolkodott.

— A dolog, tagadhatlan, pompás, gondolta magában — és kar eldobni . . . Itt nem maradhat . . . Hm . . . Ez aztán a feladat! Kinek kellene odaajándékozni? Hosszas gondolkodás után eszébe jutott egyik jó barátja, Uchov ügyvéd, a kinek némi perköltéssel tartozott.

Ez pompás lesz, határozta el a doktor. — Ó mint barátom, nem akar tölem pénzt elfogadni, és így igen helyes lesz, ha neki ajándékozom ezt a tárgyat . . . Elviszem hát neki ezt az ördögös figurát! Különbön ő is ötleten ember és könnyelmű.

Nem halogatva az ügy elintézését, a doktor felöltözött, elvette a gyertyatartót és elment Uchovhoz.

— Jó napot, pajtás! — mondta, otthon találva az ügyvédet. — Dolgom van veled. Eljöttem, pajtás, megköszönni a fáradozásodat . . . Pénzt nem akarsz elfogadni, fogadd hát el legalább ezt a dolgot . . . Pajtáskám te . . . Pompás egy dolog!

Leglátva a dolgot, az ügyvédnek leihatatlan lelkesedés vett erőt.

— Ez aztán műtárgy! — kacagta el magát. — Ah, vinné el az ördög, csak is az

hatékonyabb a közigazgatás gépezete; minél igazabb barátja a tudatán és tanácsátalan néposztálynak; minél több érdekét óvja meg a polgároknak; annál több bizalmat, ragaszkodást, sőt szeretetet ébreszt az államkormányzat és a kormányzat által képviselt nemzeti eszme iránt. A jó közigazgatás szűkebb körre szorítja össze a fonatikus igazgatást és a maga kézfelfogható, szemmel látható tényével legyőzi és megszegyenyíti az igazgató vakmerő és gyűlöletet ébresztő lázításait.

Az a polgár, aki a közigazgatásban és az azt intéző köztisztviselőknél a fennálló rendőrt látja; aki lépten nyomon érzi, hogy a közigazgatás oltalmazója minden jogos érdeknek és szabályozója a belső békének; az államot és annak végrehajtó hatalmát nem szörnyetegnek, hanem jóbarátunk tekinti. Azoknak a tisztviselőknél a ténykedéseit, hivatalos eljárásait, akik a hatalmat igazságosan kezelik, szívesen tűri és respektálja. Nem minősíti elnyomásnak a szükséges beavatkozást. Az ilyen közigazgatás befolyása és ereje erkölcsi alapokon nyugszik; ezt meggyanúsítani, megrágalmazni, gyűlöletes színben feltüntetni nem lehet.

Alig nyolc hónapja vezeti Tiszta István grófi miniszterelnök a belügyi tárcát. Az hírelt rossz hiszeműen a miniszterségéről, hogy Magyarországra tatarjárás készül; hogy erőszakos, eszközeiben epepet sem valogató, lelkiismeretlen kormányzati rendszer következik reánk.

Az igazság pedig az, hogy az ország rendbe hozására, a normális rend helyreállítására, a megingott hivatali tekintély megerősítésére rövid néhány hónap alatt ez a kormány olyan sokat tett, amiről legszenvedélyesebb híveink sem lehetett előzetes tudomása.

Mint nagy föld ingas után, érezzük, hogy a tántorgás megszűnik, a föld mélyében működő vulkánikus erők elpihennek, a forró láva lehal és hogy mindjobban megszilárdul labaink alatt a talaj. És éreznie kell ezt mindenkinél, barátaink és ellenfeleink egyaránt. Ez az oka annak, hogy elalnak a szenvedelmes közéleti harcok. Amit Tiszta — mint belügyminiszter — tárcája költségvetésének

tárgyalásakor, az ellene felhozott kifogások megerősítésére felhozott, mind tanúságot tett a mellett, hogy ma céltudatos kezekbe van a magyar közigazgatás letéve. A függő kérdések egész özönére nézve kitünt, hogy a fiatal belügyminiszter figyelmét semmi sem kerül el és hogy — mint a fiatal fában, annak minden galyjában és levelében — közigazgatásunk minden ágában eleven, pezsgő élet lüktet, mely ezt a közigazgatást egészségesre is fogja reformálni.

Az ipartörvény revíziója.

Minduntalan halljuk emlegetni, hogy egyik-másik törvény revíziója milyen égető szükséglet képez. Az ország erkölcsi és anyagi jóléte függ tőle. Mindenki tudja, átérzi a revízió szükségét s a törvényhozó testületben „kaszinói disputák”-at rendeznek, heteken át beszélnek, feleselnek, csak azért, hogy a kormány helyzetét megnehezítsék, hogy az érdekes, komoly munka elé akadályokat gördítsenek s a „nemzeti ellenállás” titulusa alatt lassítják ama törvényjavaslatok törvényerőre emelkedését, amelyek előbb, vagy utóbb mégis csak szentesítés alá kerülnek, mert a törvény akaratanak, különösen amikor a többség szilárdan áll mögötte, föltétlenül érvényesülnie kell.

Az elmúlt nagy obstrukció elég nagy tanúsággal szolgált erre. Rengeteg pénzbe került az országnak a sok hazafias beszéd, a parlamenti taktikázás és vége mi lett? Az ellenzék kénytelen volt leszerelni Üres szalmát csépeltek, a helyett, hogy olyan munkára fordítottak volna a drága időt, amelynek magja is lett volna. Az 1884 évi ipartörvény életbe lépése után megindult a törvény revíziója iránti mozgalom s maig sem történt semmi. — Hát nem jobb lett volna ezzel foglalkozni; ezzel és a többi változtatást igénylő törvények revíziójával? Barmily kiváló alkotás lett volna is ez az ipartörvény, husz év alatt sokat változott az élet, a törvényt pedig az élethez kell alkalmazni s ha valamely törvénynek messzekiható ereje van az ország jólétére, az ipartörvény midenesetre ilyen. Már régen revízió alá kellett volna venni, mert ha sokat késlekedünk vele, a kisiparosság teljesen tönkre megy, elzülük.

Ezzel kellene foglalkozni. Az ország több százezer kisiparosának a sorsa ez a közérdek. Az ipartestületek eleget foglalkoznak vele, de eredménytelenül s itt is elagazók, különbözők a vélemények.

Itt van első sorban a képzés kérdése. Melyik rendszer a helyesebb: az osztrák-

a maga széles alapon nyugvó képzésével, vagy a német, a maga szabad ipari elveivel, de a lényeges jogokhoz kötött korlátozásokkal? Ez a legfontosabb kisipari kérdés az egész ipartörvényben. Ezt tisztázni kellene annyival inkább, mert ezzel aztán sok más rendelkezés függ össze.

A német rendszer a maga különböző vizsgáló szabadelvűbb; az osztrák a maga képzésével népszerűbb. Amaz kétségkívül jobban illenek a mi viszonyainkhoz, mert szabadabb fejlődést enged, mégis az érdekeltétség túlnyomó része emez felé hajlik, sőt egyedül ettől várja a kisipar sorsának jobbra fordulását.

Egy másik, igen fontos részlet az iparüzési jog kérdésénél a jogi személyek iparüzése és a bérlok szerepe az iparüzésben, ipartestületeink ebben az irányban meglehetősen rideg álláspontot foglalnak el. Ennek a kérdésnek ipari szempontból rendkívül nagy hordereje van, mert könnyű ugyan valamely tilalmat kimondani, de nehéz annak következményeit azután ellensúlyozni.

Megengedhető-e képzéshez kötött iparágban az üzletvezető alkalmazása és szabad-e kereskedőnek képzéshez kötött iparágban rendelkezéseket elfogadni? Ime ez is fontos kérdés, melyben ismét nagyban eltérnek a vélemények.

A kisiparos a gyárban látja legnagyobb ellenségét. Helyesen vagy tévesen, nem tudjuk. Tény, hogy így látja s azért hangosan követelik az ipartestületek, hogy gyárakban képzéshez kötött iparág ne legyen üzhető. Itt természetesen előtérbe lép a kérdés, hogy mi értendő gyár alatt. Az asztaloság kétségkívül képzéshez kötött iparág lesz mindenkor. Eltűntessék-e hat a gyárszerű asztalosüzem? Ugyan miért? Kérdezhetik egyesek. Mert már gépekkel végzik azt a tömeges munkát, melyet az emberi munkaerő oly jól, gyorsan és olcsón nem tud végezni? A lakosság is csak képzéshez kötött iparág lesz minden körülmények között. Ha gyarnak minősítik azt az ipartelepelt, melyben husz vagy harminc szakmunkás foglalkozik, akkor mar az ilyen ne üzkeszen lakatosság? Mind-ez gondosan megvitatandó s a legheylesőbb elvek alapján revidiálendő a törvény.

Itt van az a kérdés is a maga sokféle részletével. Vannak, akik visszaakarnának menni ebben a céhrendszer szabályaiig. Vannak akik egészen figyelmen kívül hagynak a kötelező oktatást s vannak hala Istennek olyanok is, akik terjeszteni, szigorítani akarják. Ez a helyes.

Mennyi időre szóljon az inaskodás, minden mester tarthasson-e inast, vagy pedig korlátozassák ez is, továbbá hany inast tart-

ördögök gondolnak ki ilyen műtárgyat! Nagyszerű! Elragadó! Hol vetted ezt a gyönyörű dolgot?

Kiöntve a lelkesedését, az ügyvéd aggodva az ajtóra tekintett és azt mondta:

— Te, pajtas, vidd csak el az ajándékodat. En nem fogadom el...

— Miért? — ijedi meg a doktor.

— Hat azért... Meg szokott itt fordulni az anyám, a kllensek... sőt a cseledecségtől is resteinem...

— Nem — nem — nem... Nem utasíthatod vissza, — hadonászott a kezével a doktor. — Ez disznóság volna tőled! Valóságos műtárgy... mennyi élet... kifejezés... Beszélni sem akarok! Megsértés?! — Ha legalább be volna kenve, vagy fűgefalevélkékkel beagtvata...

De a doktor még jobban kezdett hadonászni a kezével, kiugrott az Uchov lakásából és örvendve, hogy megszabadult az ajándéktól, hazament... Távozása után az ügyvéd megnézte a gyertyatartót, megtapogatta minden oldalról az ujjával, és a doktor példájára, sokáig törte a fejét a felett mit csináljon az ajándékkal?

A dolog gyönyörű, okoskodott — eldobni kár, magánál tartani illetlenség. A legjobb lesz — odaajándékozni valakinek... No hát odaajándékozom ezt a gyertyatartót ma este a híres komikusnak, Saskinnak. A kutya Szereti az effajta dolgokat és hozzá ma jutalomjátéka van...

A mint gondolta — úgy lett. Este a gondosan begöngyölt gyertyatartót átadták Saskin komikusnak. Egész este ostromoltak a komikus öltözőjét a férfiak, kik gyönyörködni jöttek az ajándékban egész idő alatt lelkesült zaj és nevetés uralkodott, mely sokban hasonlított a ló nyerítésére... Ha egyik vagy másik művésznő jött az ajtó elé és kérdezte: „szabad bemenni?” — rögtön hallatszott a komikus rekedt hangja:

— Nem, nem, anyuskám! Nem vagyok felöltözve.

Az előadás után a komikus a vállat vonogatta, a kezével hadonászott és azt mondta:

— No, hova teszem én ezt az ocsmányságot? Hisz nekem magánháznál van lakásom! Néha megfordulnak a színésznők. Ez nem fénykép, nem dughatja el az ember a fókba!

— Ön meg uram, adja el, tanácsolta a fodrász, mialatt a komikus vetkőztette. Itt lakik a kulfárosban egy vén asszony, a ki antique broncozat vásol... Menjén és kérdezősködjék Szmirnovné után... Ismeri mindenké... .

A komikus szót fogadott... két nap mulva doktor Koselykova a dolgozószobájában ült és homlokára téve az ujját, a gymorsavak felett elmélkedett. Hirtelen kinyílt az ajtó és a dolgozószobába berepült Szmirnov Szása... Mosolygott, ragyogott és egész alakja boldogságot lehel... A kezében valamit tartott újságba göngyölve.

— Doktor úr! — kezdte, lihegve. — Képzje az örömet! Szerencséjére sikerült megszereznünk az ön gyertyatartójának a párját! A mama olyan boldog... Én egyetlen fia vagyok az anyámnak... ön megemeltette az életemet...

És Szása a halás érzelmektől reszkette, oda tette a doktor elé a gyertyatartót. A doktor felnyitotta a száját, mondani akart valamit, de nem mondott semmit: a szél megütötte a nyelvét.

haszon egy mester, mindez megvitandó lenne. Manapság ez a kérdés szabadjára van ereszve. Van is belőle elég kellemetlenség.

Nagy kérdés, hogy miként szerveztessek az ipari közigazgatás: autonóm alapon-e, avagy a mai alapon hagyassék meg? Van-nak igen sokan, akik az egész ipari közigazgatást magukra a külön létesítendő iparos szervezetekre akarják bízni, azt az elvett vallva, hogy az iparosság maga legjobban intézheti a maga ügyeit, bajait. Mások meg éppen ettől tartanak és úgy vélekednek, hogy iparunk erre még nem elég érett. Hát az igaz, hogy ehhez nem olyan könnyű szó-lani mert ehhez érteni is kell valamelyest, csak hogy, ha mind az erre hivatottak a meg-elhettek mindennapi kérdéseivel foglalkoz-nának a szakkérdéseket tanulmányozva, okos és údvias reformokkal állanának elő: ennek az országra aldosos következményei lennének, imig az áldástalan és örökös veszekedés csak izgalmak és gyűlölségek kelt mindentűnt. Amin odafönt veszekesnek, azon mi itt lent — összeveszünk.

Bizony-bizony okosabban cselekednének és hasznosabb munkát végeznének, ha szó nélkül áteszenének mindamama javaslatokat, melyekről lelkük mélyéből meg lehetnek győ-ződvé, hogy ha ördög ördögöt eszik is, még-is törvénynek kell lenni a foglalkozónak in-kább a régi hibás, vagy hiányos törvények revíziójával s újjakatással, amelyekből az országra nézve haszon haramlik.

Az ipartörvényvel együtt munkástör-vényt is kell alkotni, mert ma már szerke-sztésbe csapnak át a bérharcok, munkás-mozgalmak. Minden egyéni törekvésnek meg van a maga jogosultsága: de egyuttal meg van a határa is. S mihielyt átéljük e határ-t; gátat kell eléje vetni s ez csak törvények al-kotásával történhetik meg. Mikor lesz már szociálista törvényünk, mely az egyéni ér-dekek szertelenségét korlátozza a munkás és a munkaadó között.

Ujdonságok

Szentes, 1904. július 31.

— Hieronymi miniszter a Duna-Tisza csatornánál. A képviselőház f. hó 27-ki ülésén Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, tárcájának költségvetési tárgyalása során nyilatkozott a Duna-Tisza csatorna kérdésében is. Érdekes beszédének idevonatkozó része szószertint a következők:

»Smialovszky Valér t. képviselőtársam fölemlítette a csatorna kérdését és azt mondta, hogy azt óhajtánák, hogy én és t. barátom, a földmivelésügyi tárca vezetője, ne vesszünk össze e fölött a csatorna kérdés fölött, különösen azért, mert azt ő úgy szeretné, hogy a csatornák öntözésre is szolgálnak. Egypár év előtt volt már szerenésém itt a képviselő-házban kifejténi azon technikai okokat, amelyek egy hajózási csatornának egyttal öntöző csatornává való átalakítását igen kevés esetben teszik lehetővé. Nem lehet mondani, hogy az egyáltalában lehetetlen, de a technikai körülmények rendszeren olyanok, hogy ritkán lehet e két célt egymással egyesíteni. (egy hang balfelől: Melyik csatornáról van szó.) Ha hajózó csatornáról beszélünk, akkor első sorban a Duna-Tisza csatorna kérdése jöhet szóba. Ez azért legsürgősebb, mert két nagy hajózható folyónkat köti össze, de éppen a Duna-Tisza csatornánál lehetetlen az öntözést is gyakorolni és pedig azért, mert a térénum konfigurációja szerint aránylag mély bevágásokban fog menni a csatorna mindenütt, tehát a természetes földszin alatt. Ennekövega a csatorna végén egyttal öntözésre felhasználni nem lehet. Ami pedig speciálter a Duna-Tisza csatorna építését illeti, ezt nem vettem fel a beruházási törvényjavaslathba, hanem, ószintén mondvá ezért, mert ma sem

vagyok tisztában a tervekkel, mivel a Duna-Tisza csatorna kérdése abból a szempontból, hogy honnan tápláltassék ez a csatorna vízzel, egyike a legkomplikáltabb technikai feladatoknak. Méltóztatassanak meggyőződve lenni, hogy amit a terv készén lesz, megteszem a további lépéseket.

— Szállítási díjkezdvezmény takarmány-neműre. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, a nagy takarmányhiányra való tekintettel, utasítja a Mav. igazgatóságát, hogy az ország határatól legalább ötven kilométerre fekvő magyarországi vasúti állomásokra szállítandó, állattenyésztéssel foglalkozó gazdák részére az illető rendelési állomáson tényleg leadandó s onnan tengelyen eluvaroztatandó szén-, szalma- és szecsaküldeményekre nézve a szállítási díjak kocsis- és fuvarlevelenként legalább 10.000 kilogrammért való fizetése mellett az összes vonalon a második kivételes díjszabásnak a tételeit alkalmazza. Ez a kedvezmény visszavonásig, de egyelőre legkésőbb az esztendő végéig érvényes. A vasutaknak szigorúan kell ellenőrizni, hogy visszaélés ne történjék a kedvezményvel, s főleg közvetítők ne vehessék azt igénybe, ezért csakis az O. M. G. E. és a vidéki gazdasági egyesületek által kiállított igazolványok alapján adják azt meg a gazdák-nak is. A miniszter valamennyi hazai vasutat felkérte hasonló kedvezmények megadására.

— Előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter legutóbb vasúti előmunkálati engedélyt adott ki egy év tartamára Mathiász János földbirtokos keszkesméti lakosnak a m. kir. államvasutat Kiskunfélegyháza állomásától Palmonostora, Pétermonostora és Ujmajor közösközés érintésével a mindszentitiszai révíg és Ujmajornál való elágazással Zsigerhátig, esetleg Csanyig vezetendő, 070 méteres keskenyágányú, mőrtoros üzemű, helyi érdekű vasút vonalra.

— Házasság. Liszák Kálmán főorvosi tanár tegnap lépett házasságra városunkban Dugnai Kozák Aranka kisasszonnyal, Tóth László takarékpénztári főkönyvelő és neje Török Juliánna úrasszony szeretetreméltó, szép leányával. A délelőtti letolyi polgári házasság után, ugyancsak délelőtti időtákt meg az ifjú pár szép frigyet a református templomban. Déliben az örömszülék házá-nál kedélyes nászlakoma volt. Este pedig az ifjú házaspár elútozott Budapestre, honnan rövid nászútra mentek.

— Az ipartörvény revíziója. A időtő fogva, hogy a törvényhozas megcsinálta az ipartörvényt, az érdekelték sürgették annak revízióját a legkülönbözőbb okokból és célokból. Az összes eddigi kormányok átlátva a panaszoknak sokban alapos voltát, meg is ígérték a revíziót, azonban az ígérté mindez ideig bevaltatlan maradt. Hieronymi Károly végre megcsinálta a korszakalkotó reformot. Rögtön hivatalba lépése után utasítást adott egy ipari kódex előkészítésére s most, nyolc hónappal beiktstása után már két hatalmas kötettel lép az ország elé az ipartörvény revíziójára vonatkozólag. A két kötet a kérdést illető hazai joganyagot tartalmazza. Öszre újabb két kötet jelenik meg, mely a külföldi materiálet fogja összehordani. Az ipartörvényt revidelő törvényjavaslat a jövő év elején kerül nyilvánosságra. A képviselőházban, ahol a sajtó

alól most kikerült két kötetet széjjelosztották, nagy elismeréssel fogadták a miniszter munkáját. Méltán. Óriási szorgalommal, nagy szaktudással és világos fővel összeállított mű ez, mely remélni engedi, hogy az ipari kódex kérdése helyesen, az ország érdekeinek megfelelően fog megoldatni. Egyik jele ez is annak, hogy a kereskedelmi miniszteriumban most igazán komoly, nagystilű munka folyik. Ennek eredménye a legutóbb megjelent iparfejlesztési memorandum s a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó anyaggyűjtemény is. Az ország igazán meg lehet elégedve, mert a kereskedelmi tárcát oly férfi vezeti, aki kitűnő munkatársaival együtt bizonyára alapvető munkát fog végezni ipari és kereskedelmi életünkben.

— Az időjárás. Meteor jelenti a legutóbbi időjelző levelében f. hó 24-iki kelettel: A 19-iki csoportot hozott kevés, de többnyire jéggel jött esőt és 22-iki hatása alatt szintén zivataros, de több esőt kaptunk az országban. Ezt követőleg már csak 27—28 ra van csoportunk, amelyek kiadóbb országos jellegű esőt és lehűtést vannak hivatva hozni, annál inkább, miután az ezeket követő csoportok ilyen jellegűek. Augusztus hó csoportjait 3—10—11—12—13—18—24—26—27—30 ra esnek. Erősebb hatásuk 11—24 és 27-iki csoportok, míg a 3 esős 24 lehűt, a 30-iki szintén esős, a többi inkább meleg, száraz jellegűek. Jelenleg egy tömörült és három szétszórt föltcsoport van a napon.

— Aki lovon megy a háliba. Régóta folyik már a vetélkedés a sándorfalvi legények és az algói arany ifjúság között. Hol az algóiekek csinálnak valami nagyszerű tréfát a sándorfalviak rovására, hol ezek főzik le az algóieket. Most egy sándorfalvi legény bosszantotta meg elősen az ellenlbasokat.

Még Anna napján történt, hogy mikor jávában mulattak az algói legények a búcsún, egyszerre a sátor nyíláson egy hatalmas löféj jelent meg, kivancsan nézve szét a táncoló párok között. Majd ostorpatogás hangzott s a nyomán egy hatalmas csődör ugrott a táncosok közé, a hatan Nagy János sándorfalvi legényvel, ki nevetve nézett az ijedtéképű legényekre, sikítózó lányokra.

— Hogy vagytok, algói legények? — kérdezte a gangos legény.

Ennyi bosszantást azonban nem hagyhatott büntelenül megtörténni a nemes algói ifjúság hacsak nem akarta, hogy örökre »gyáva« legyen a neve.

Egy szempillantás s a csizmaszárakból előkerült a jófajta szegedi bicsek.

— Mi csak megvagyunk sándorfalvi legény, most hogy vagy te? S egyszerre tíz éles penge is fúródott a ló szügyébe és a legény combjába.

— Most mutasd meg Nagy János, hogy mit tudsz?

Hatalmasokat ugrott a megkínzott paripa, a megsértült legény meg vadgostott nagy elszántan jobbra-balra az ostorral. Hanem hát sok volt a »muska« s a virtuskodó legény véresen fordult le a lováról.

Ezzel elég volt téve a megsértett becsületnek. Bekötözgették a legény sebeit, elfogták az elszabadult csődört. Hanem a ló szálmassabb állapotban volt, mint a gazdája Cafatokban csungótt le róla a hús és nagyon kétes dolog, hogy mehet e még valaha bába. Nagy Jánost kocsira rakták s vitték haza a falujába. Mikor elindult a kocsis, azt mondja a megszurkált legény.

— Akár bicsek, akár penecilus, mégis lovon táncoltam az algói búcsún.

Ezzel aztán, legalább egyelőre intézetett az ügy. Most jön a szegedi vizsgálobírószág dolga.

— Szintársulatunk Csongrádon. Pa-lata y Antal szintársulata, mely nálunk szeptember 1-én kezd majd meg az előadásait a közönség állandóan élénk érdeklődése mellett tartja most előadásait a szomszédos Csongrádon, melynek hírlapjai sok elismertéssel és dicsőréren irnak a társulat erőiről.

A lefolyt héten alkalmunk volt a társulat egy operett előadását végignézni és halgatni s nagyjából az a benyomásunk, hogy általánosságban megerősíthetjük csongrádi lap-társaink bírálatát. »A boszorkányvár« című, szép zenéjű operettet adták elő azon az eseten, melynek keretében a társulat összes énekes erőit megismerhettük. A társulat két operett primadonnájában jeles erőket kapunk. Ugy Solti Vilma, mint Szalay Vilma, aki azon az estén lépett fel Csongrádon, kellemesen, tisztán csengő hang mellett jó énekiskolával és színpadra teremtéssel alkalmas is rendelkeznek. Énektudasok kitűnő s bennük jó csorét kapunk a mult évben volt primadonnáért, bár Szalairól úgy láttuk, hogy nem rendelkezik a Gerlaci temperamentumával és mozgékonyásával, amit azonban lehet, hogy a csongrádi szűk színpad rovasára kell írunk, mely felelőzi a szereplők szabad mozgását. A férfiak közül igen jeles tehetség Mados Pista, Gyárfás Ödön aki borítón szerepet játszott és énekel, meg Derényi József tenorista, akinek hangja igen nagy terjedelmű ugyan, de bizony már vesztett valamelyest a csengő ércéből. A kar és zenekar derekasan működött közre az est sikerében és az összjáték is igen jó volt.

— Nem kellene postagyakornokok. A budapesti posta és távirda igazgatóság közli velünk, hogy a kereskedelemügyi miniszter nem hirdet pályázatot posta-távirda gyakornok jelölti állásokra, mert a gyakornok jelöltek létszámában úresedés nincsen. Posta-távirda gyakornokjelöltek pedig pályázaton kívül nem vétetnek föl.

— Szülők figyelmébe ajánljuk Róser tan- és nevelőintézetét Budapesten (alapított 1853-ban). E kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályú felső keresk. iskolát, mely teljesen egyenrangú az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal- és négy osztályú polgári iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos nevelő internátusba fejeletnek. — Ertesítést küld Róser János igazgató Budapest VI. Aradi-útca 10.

— A cséplőgép nyomorékjai. A statisztika tudvalevőleg nagyon szomorú adatokat tár föl arról, mily nagy azoknak a baleseteknek a száma, amelyek a cséplőgép körül alkalmazott munkásokat érik. Az országos munkas- és gazdasági cselédségélypénztár életbeléptetése óta cséplőgép körül alkalmazott munkások biztosítani lehet, sőt kell is baleset ellen az 1902. XIV. t.-c. alapján. A géptulajdonosok közül többen eleget is tesznek kötelességüknek, azonban a pénztár igazgatósága több konkrét esetből kifolyólag azt is tapasztalta, hogy sokan csak a megtörtént baleset után akarták biztosítani munkásaikat. Ez nem csak a munkások érdekeit sérti, hanem a törvény intencióival is ellenkezik. A segélypénztár ily esetekben természetesen egy krajcárt sem utalványozhat. A pénztár igazgatósága ez úton szállítja föl a cséplőgéptulajdonosokat a biztosítandó munkások szabályszerű bejelentésére, a minek föltételei minden községi eljáráságnál és városi hatóságnál meg tudhatók.

— A szentesi egyetemi ifjak körének augusztus 7-ére tervezett nagyszabású nép ünnepélyével összekötött zártkörű táncvigalmára, melyet a színházteremben válogatott műsorú hangverseny előz meg, — a meghívókat már szétküldték és a rendezőség felkéri azokat, akik meghívót nem kaptak volna, de erre igényt tartanak, hogy ez iránt bizalommal forduljanak a rendezőség bármelyik tagjához, aki az elnézésből eredett tévedést készségesen fogja helyre hozni. A zártkörű táncvigalmat megelőző hangverseny érdekes műsora a következő: Lili-keringő, énekl. Szalay Vilma; Az ezüsfátyol legendája melodráma, előadja Ge-

rőffy Iona; Staccato-polka, énekl. Solti Vilma. egy humoros jelenet, előadja Madas Pista; Kesergőleány, énekl. Szalay Vilma és magyar dalok, énekl. Solti Vilma. Mindezeket zongorán kíséri Hollóssy István dr. A közreműködők — a zongorakísérő kivételével — mind tagjai az alföldi szinkerculét szintársulatának, mely szeptember-október hónapokban nálunk játsznai fog és így az egyetemi ifjak hangversenye már annyiban is igen érdekes, hogy közönségünknek alkalmá lesz szintársulatunk két operett primadonnáját, drámai hősnőjét és burleszk-komikusat előre is megismerni. Az egyetemi ifjak népünnepélye, hangversenye és táncvígalmára iránt különben már is olyan széleskörű érdeklődés mutatkozik és a hangversenyjegyek, melyek a Szepe Karoly-féle üzletben válthatók előre, olyan káposák, hogy czezel az ifjak vállalkozásának sikere már is biztosítottnak látszik.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejtethetlen jó nóm, illetve édes anyánaknak Németh Lidiának a f. hó 25-én tartott végtisztességtételén megjelenni szivesek voltak és ez által fájdalunkat enyhíteni igyekeztek ez úton is fogadják halás köszönetünket.

Szentes, 1904. júl. 26.

Érsek Imre és családja.

Szalkai Ferenc.

Minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztő-képes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre a mohai

AGNES

forrás. A mohai víz, mondhatni, mióta a földből előbukkant, mindjárt ismeretessé lett kiváló gyógyító hatásairól. A víz olyan mélységből ered, a milyen mélyre a talaj esetleges szennyezettségének fertőző anyagai semmi körülmények között sem juthatnak le; mert 24 fele kitűnőbbnél kitűnőbb földréteg állja — útjokat, következkéntehát a víz —

teljesen bacillus-mentes,

azaz a legideálisabban tiszta s így a leg-egészségesebb ivóvíz. Ennek igazolásául Sz. 29/1902.

M. k. áll. bacteriologiai intézet Budapest.

Nem kevésbé jellemző a forrás kitűnő tulajdonságai egyikeért a tisztaságára nézve az 1902. február 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálattól alkotott vélemény, mely szó szerint a következő:

Az előrebocsájtott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai AGNES-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan. Budapest, 1902. február 18-án.

B. Dr. PREISZ HUGÓ s. k. a. m. k. áll. bacteriologiai intézet vezetője, ny. r. tanár.

Arlapot s prospektust kívánatra bérmentve küld a mohai Agnes-forrás kezelőisége Mohán, Fejérmegye.

Főraktár Szentes város és vidékére: ifj. Kovács Sándor és Eisler Lajos uraknál.

Irodalom.

A baromfitenyésztés a legjövendelmezőbb foglalkozás. Olvasva statisztikai kimutatást látjuk, hogy hazánkban a mult évben közel 75 millió korona értékű baromfit vittek a vámkülföldre, tehát a külföldi világgpiacokon értékesített baromfiért, tojásért és tollért ismét 3 millió koronával többet vettünk be, mint az előző évben.

a midőn bevételünk 72 millió korona volt. Ki hitte volna ezt pár év előtt is, hogy baromfitenyésztésünk oda fog kifejlődni, hogy ősi foglalkozásunk legszámottevőbb termelési ágában is, minő a búzatermelés kivételünket pénzértékben túl fogja szárnyalni a baromfiexport. Pedig az így van, ez megdönhetetlen tény.

A kereslet baromfi és ezek termékeit képező elemi használati cikkek iránt folyton fokozódik, ami annyit jelent, hogy baromfit ökszerden tenyészteni, egy meghatározott és jól átgondolt irány szerint, minden kapkodás és kísérletezés mellőzésevel, igen érdemes, sőt a legjövendelmezőbb foglalkozás.

Minden kétséget kizáró dolog, hogy hazánk baromfitenyésztésének gyors fejlődésénél a helyes utmutatásnak igen lényeges szerepe volt a Hreblai által írt és több mint 30,000 példányban kiadott és igen kedvelt baromfitenyésztési szakmunkának. Most ismét egyik legújabb munkáját kaptuk kézhez, amelynek címe: »A gazdasági baromfitenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók« III. kiadása.

Ez a füzet a következő fejezeteket tartalmazza:

A baromfitenyésztés fontossága. — Az állami baromfitenyésztés működés hatása. — A baromfi és tojás mint népelemezési czikk. — Mit ajánl követésre a miniszterium? — Milyen fajta tyúkokat tenyészünk? Milyen fajta ludat tenyészünk? Milyen fajta kacsa? Milyen fajta pulykát tenyészünk? — Az értékesítésről. Mit nyertünk szövetkezés által? Mire legyen meg gondunk? — Miként kell eljárni, hogy nemes fajta himbaromfiakat kaphassunk? — Gyöngytyuktenyésztés és annak haszna. — Háziünnepélyesítés és anak haszna. — A galambtenyésztés és annak haszna. Ezenkívül 33 szép ábra díszíti a praktikus munkát; amely könnyű irányban, röviden és kimerítően ad utmutatás mindarra, amit minden tenyészőnek tudni okvetlenül kell.

Ara bérmentes küldissel, — ha az összeg előre beküldetik — csak 1 korona. — Megrendelhető a szerzőnél: Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelőnél. Rákosliget V. 3.

Felolvaszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS. Társzerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ. Kiadkötő: »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

Hiresztelés.

Az ev. ref. egyháztanács 147/1904. sz. a. kelt határozata értelmében az egyház tulajdonát képező közep-tető (a vasuton innen) egymás után következő hat évre, vagyis folyó 1904. évi szeptember 29-től 1910. évi szeptember 29-ig terjedő időre forgó gazdálkodás alá adatik.

A termő föld területe 8. hold (200 ölével) és 440 □ öl.

A föld az ott lévő épületekkel adatik haszonbérbe.

Diszno hízalzó telep állítása nem engedtetik meg.

A haszonbérleti szándékok a haszonbérleti feltételeket az egyház gondnoki hivatalánál megtekinthetik, és a haszonbérletre vonatkozó ajánlataikat f. év aug. hó 10-ik napjáig beadni tartoznak.

Szentes, 1904. júl. 29-én.

A gondnoki hivatal.

Dr. Sulcz Lajos

I. tized. 12 számú háza szabad-kézből eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal.

III. tized 189. sz. a., vagy a vármegye-háznál.

Olcóság! Lealkalmaság!

Saját érdekében hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYULA

hirdetést írddja által Budapest, Erzsébet-kört 6a.

Bszárvafőnök Postosági

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévíz gyógyfürdő, pártán gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uzsodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakosztályával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESBBS
A KRIEGER-FÉLE

1 Üveg 2 korona, két üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA - GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSEI
• ELŐZÉKENYBÉGI

SZERENŐSE-NAPTÁR
NYUGVÓ ÉS BÉRMENYVÉ

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60

a magy. kir. szék osztályvezetőjének felkérésére helyb.

10,000 sorjelző, 65,000 nyar. - Nyeremények összege 14,450,000 forint.

A Kisbirtokosok Országos Földhivatalintézete

BUDAPEST, V. GEZA-UTCA 3

400 birtokos részére az Országos Földhivatal által felvásárolt földek eladására.

Bővebb felvilágosítást az intézet állományában ad.

HÔTEL PARIS SZÁLLODA

BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖRÛT 23. SZ.

100 szoba 270 kôlô feletti kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdôk, elegáns kávéháza, étterem és sörcsarnok a házban. Vilmosos vasuti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

LEGKÖRLETESEBB IRÓGÉP

ÚJ MODELLEJE megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TA

BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÛT 12.

FELMÛLHATATLAN

Tanningene

HAJFESTÔ-SZERREL

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglôs elsôrangú éttermel

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kihívó magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírû „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerítésre.

UGORKATEJ

SZÉPÍTÔSZER

A Balassa-féle valódi angol a Balassa-féle valódi angol mely azonnal elôlívó minden szepít, májfoltot, pattanást, milt-essert stb. és az arcnak ôdéséget, fiataloságot kölcsönöz. Hôgigiénés adókövetésmentes.

Egy üveg ára 2.- K. hozzá szórta-szappan 1.- K. peder 2.- K. Postal szállítás díjban.

Fôszékhely: Balassa Kornél Gyógyszerár: Budapest - Erzsébetfalva.

OSERS ÉS BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V. Lipót-kört 7

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-9 méter székkel

Ezerrel harsanderekkel működtethet. - Kétféle gyártmány. - Kétféle áramlati felállítás.

LEON ÉS OLÁH

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4.

Minkatt az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldönek

A KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60

a magy. kir. szék osztályvezetőjének felkérésére helyb.

10,000 sorjelző, 65,000 nyar. - Nyeremények összege 14,450,000 forint.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legújabb módszerrel a vér tisztítására, szívből, gyomor- és májbetegségekre, székrekedésre, elcsúsztatásra stb. alkalmas. Megalapította az angolok képviselője.

D. KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÛT 12. SZ. I. EM.

PLATSCHEK WILMOS

FÉRFI- ÉS GYERMEK-FURHA ÉRTÉKESZŐ
Budapest, IV. Központi Városház (Károlyi kápt.)

Kriacia

LEGKÖRLETESEBB
ARCISZÍTÓ-ÉS
SZÉPÍTŐ SZEREK:
- CRÈME 2. NÖR.
- PUDER 1.
- SZAPPAN 1.
- GÖGÖKZENTÁR
- BUDAPEST, KALVIN-TÉR
- TÖRÖKESVÁROSI UTCA 3.

ad 6594.
1904.

Hirdetmény.

Szentes város tulajdonát képező azon földek, melyeknek bérlete a folyóév szeptember hó végével lejár, a helyszínen megtartandó nyilvános szóbeli árverésen a f. évi október 1-től számított újabb 6 évre bérbe adtnak; mely árverésre azon hozzáadással hívom meg az érdeklődőket, hogy árverezők a bérbevett terület egy évi bérösszegét, mint bánatpénzt tartoznak a kiküldött kezéhez az árverés alkalmával készpénzben azonnal lefizetni.

Az árverés a következő sorrendben tartatik meg:

Augusztus hó 11-én d. e. 8 órakor a Nagyhegyi szőlők melletti és folytatólag a Szent Lászlói földek.

Augusztus hó 12-én d. e. 9 órakor a Dombai Szűcs-féle és folytatólag Borsos-féle szőlő földek; d. u. 2 órakor a szegvári út mentén a régi téglaházi és folytatva a sápsarki földek.

Augusztus 13-án d. e. 8 órakor homokbányai, folytatva a tókei gát melletti, 11 órakor a bökényi csárdamelletti földek;

d. u. 2 órakor a kökényzugi föld.

Augusztus 16-án d. e. 8 órakor a gógányi, epreskerti, berekháti földek;

d. u. 2 órakor a mentőgát melletti, bánomhári volt rakodó és csatorna melletti, alsó-csirhejárású földek.

Augusztus 17-én d. e. 8 órakor sárgaparti és folytatólag a serházi földek.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnoki hivatalban megtekinthetők.

Utóajánlat nem fogadtatik el.

Szentes, 1904. július 23-án.

Tabajdy József
gazd. tanácsnok.

2-1

Eladó házak.

Lövy Henrik I-ső tized 199. sz.
Hoffer Lőrincz-féle háza;
Betlehem utcában levő I-ső tized 275. számú háza, mely már 2 telekre, engedélyvel elosztott és
4. tized 735 számú háza igen kedvező feltételek mellett eladók. Értekezni lehet a tulajdonossal. (13.)

I. t. 615 szám alatti ház eladó, esetleg földbirtokra kicserélhető. — Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal. 26-2

Eladó ház.

IRTÓZATOSAK

gyakran a következmények, ha esetleges betegségek behurcolásának idejekorán elejét nem vesszük, egy oly időben, midőn szinte minden második ember többé-kevésbé beteg s eltekintve a Dyphteritis, vörheny, Typhus stb.-től, a betegségek legborzasztóbbika, a tüdővész óriási mérveket öltött.*) Ezért mindenki saját belátása szerint előbb meggyőződést szerezzen a

„Ragályos betegségek elleni ön-működő fertőztelenítő készülék”

célszerűségéről és aztán el ne mulassza azt úgy a saját, mint drága hozzátartozóinak jól felfogott érdekében, lakó és hálószobában, irodában, műhelyben, raktárban, clozet- stb.-ben alkalmazni. Helyiségekben, ahol sok ember fordul meg, szintűgy a hol betegek vagy gyermekek vannak, semmikép se volna szabad hiányozni. A készülék kicsi és csinos, a belőle kiáramló szag nem kellemetlen. Hogy a lakosság minden kétegének hozzáférhető legyen, mintadarabok önköltségen — 1 korona 4 fillér előzetes beküldése ellenében frankó szállíttatnak, egy és ugyanazon címre azonban csak egyszer, különben darabonként 1 korona 50 fillér, előzetes beküldés mellett vagy utánvétellel.

15—4 DAMASCENA ASS.,
Marillavölgy 143.

A belügyminisztérium jelentése szerint 1902-ben Magyarországon 75145 egyen elhalt tüdővészben.

8947. sz. 1904.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári szent Jakab

országos vásár

f. évi augusztus hó 11-től bezárólag augusztus hó 15-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása

az országos vásárra augusztus hó 11-től csütörtökön reggel 5 órától kezdve

meg van engedve.

Temesvárott, 1904. évi júl. hó 6-án.

A városi főkapitányágtól.

2—1 **Bandl Rezső,**
főkapitány.

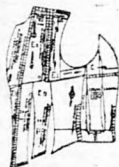
Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár.

Gyümölcs-, mezőgazdasági- kereskedelmi, és iparvásár.

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját a

Guschelbauer Antal-féle
szabályozható

Női derék-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy szabászati rajtot tanult volna. — Eme készülék minden testalkat részére **szabályozható.**

Akadémián vizsgáztam. — Számos elismerő levelet kaptam minden országból. — Minden államban törvényileg védve és szabadalmazva

Egy készülék ára 3 korona utánvétel mellett.

GUSCHELBAUER ANTAL, SOPRON.
Képviselők minden helységben kerestetnek. — Magyarozotakat ingyen küldök. 52—14

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
KOSSUTH-TÉR (HARISS-HÁZ)

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTTERI KOZLEMÉNYEKET A LEG-
JUTANYOSABBAN SZÁMIT FEL

Menyegzői

és

Báli meghívók, Tanrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok

Szalag-aranyozás

Disz munkák több színnyomásban is

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Isétesen, olcsón és gyorsan készülnek.